

*Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs
Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport*

Nota aan de leden van de Vlaamse Regering

Betreft: ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren en houdende diverse maatregelen betreffende secundair onderwijs, leertijd en leerlingenbegeleiding

1. Toelichting

Het voorliggend ontwerp van besluit bevat twee luiken.

Eenzijds is er een uitbreiding, zowel naar scholen als naar opleidingen, van het driejarig onderwijsproject "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren dat op 1 september 2016 in het secundair onderwijs en de leertijd (Syntra) van start is gegaan. Nu er zowel in het onderwijsveld als binnen de sectoren meer belangstelling groeit om duaal leren vrijwillig uit te testen, is het opportuun hiervoor de noodzakelijke reglementaire grondslag te creëren. Projectverruiming kan ertoe leiden dat én in de onderwijs- én in de bedrijfswereld het duale concept steeds meer aan draagvlak wint en dat de evaluatieconclusies van het tijdelijke project meer gefundeerd en representatief zijn.

Anderzijds worden voor het leerplichtonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding diverse - soms vrij technische - wijzigingen doorgevoerd aan bestaande regelgeving. Het betreft uiteenlopende thema's en variërend naargelang van de vorm van onderwijs: toelatingsvoorwaarden, stages en sociaal maatschappelijke training, financiering, multidisciplinair dossier en werking CLB, overeenkomst alternerende opleiding, bemiddelingscommissie.

Artikel 70 van de Codex Secundair Onderwijs bepaalt dat bij een ingrijpende onderwijs-hervorming de onderwijsnetten en vakorganisaties, afzonderlijk, worden uitgenodigd tot een overleg dat moet voorafgaan aan de principiële beslissing over de regelgeving in kwestie. Deze overlegmomenten hebben effectief plaats gevonden en de verslaggeving maakt deel uit van dit dossier. Na principiële goedkeuring dient in eerste instantie over de projectuitbreiding het advies van VLOR, SERV en Raad van Bestuur Syntra Vlaanderen te worden ingewonnen, naar analogie met de werkwijze bij de projectlancering. Over het ontwerp in globo wordt vervolgens met de sociale partners in onderwijs onderhandeld.

Het ontwerp van besluit moet worden geplaatst tegen de achtergrond van het voorontwerp van onderwijsdecreet XXVII waarvan de goedkeuringsprocedure momenteel loopt en waarin is opgenomen:

a) een aantal wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 22 april 2016 dat het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren heeft ingevoerd in het secundair onderwijs. Conform het decreet tijdelijke projecten van 9 december 2005 werd dit besluit (op 10 juni 2016) bekrachtigd door het Vlaams Parlement omdat het in afwijkingen op decreetgeving voorziet. Het besluit van 22 april 2016 heeft daardoor

kracht van decreet gekregen en kan enkel via decreet worden gewijzigd. Daarom wordt de uitbreiding van het project via een apart, voorliggend ontwerpbesluit geregeld;

b) de bepaling die stelt dat voor projectuitbreiding geen parlementaire bekrachtiging is vereist als er geen bijkomende inhoudelijke afwijkingen van wet- of decreetgeving ontstaan, maar enkel het toepassingsgebied van bestaande afwijkingen vergroot. In het voorliggend dossier is dat het geval.

2. Inhoud van het ontwerpbesluit

Artikel 1: het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren werd ingevoerd bij besluit van de Vlaamse Regering respectievelijk van 22 april 2016 voor het secundair onderwijs en 28 oktober 2016 voor de leertijd. Behoudens enkele artikelen die thans door nieuwe, specifieke bepalingen worden vervangen, blijven de bepalingen van beide regelgevingen van toepassing op de uitbreiding van het project.

Artikel 2: bevat een opsomming van de 14 opleidingen die, naast de momenteel bestaande 7 opleidingen (waarvan overzicht in bijlage bij deze nota), duaal kunnen worden georganiseerd evenals de vorm van onderwijs (voltijds secundair onderwijs, deeltijds secundair onderwijs, leertijd) waarbinnen dit kan. Op twee uitzonderingen na, namelijk dakwerker duaal en kinderbegeleider duaal, zijn alle opleidingen afgestemd op de matrix. Daar waar dakwerken en kinderopvang in het huidig studietoelaat aanbod éénjarige specialisatiejaren zijn, wordt elk van deze opleidingen in de matrix opgedeeld in twee specialisatiejaren die elk op een beroepskwalificatie zijn gebaseerd; in het tijdelijk project duaal blijven beide opleidingen niettemin éénjarig om geen verstoring in studieduur te creëren t.o.v. de niet-duale tegenhangers en zodoende de potentiële instroom van leerlingen niet te hypothekeren.

Binnen de 14 nieuwe opleidingen zijn er twee Se-n-Se, nl. fitnessbegeleider duaal en ontwikkelaar patronen kleding- en confectieartikelen duaal. Hoewel decretaal de Se-n-Se een duurtijd van een, twee of drie semesters kunnen hebben, is er vanuit de ontwikkelcommissies duale opleidingen geen vraag gekomen om van de huidige studieduur die alle Se-n-Se kennen, nl. twee semesters, in het project af te wijken.

In een bijlage bij deze nota gaat tevens een geargumenteed overzicht van opleidingen die voor opname in het project werden geselecteerd maar die uiteindelijk niet zijn weerhouden.

Artikel 3: naast de 14 nieuwe opleidingen gebeurt de projectverruiming ook door sommige van de 7 bestaande opleidingen op meer plaatsen aan te bieden. Die projectverruiming wordt gecontingenteerd. Naar analogie met de selectie bij opstart van het project, vindt de selectie van de bijkomende aanbieders plaats door de onderwijsverstrekkers zelf in samenspraak met de sectoren, waarbij de overheid enerzijds een na te streven verdeelsleutel binnen de contingenten en anderzijds een reeks selectiecriteria vastlegt. Bedoelde verdeelsleutel moet een evenwichtige verhouding tussen het aanbod secundair onderwijs en het aanbod leertijd waarborgen. De voorgedragen scholen worden finaal ter goedkeuring voorgelegd aan de ministers van onderwijs en werk. (Het betrokken ministerieel besluit zal overigens ook de standaardtrajecten voor de 14 nieuwe opleidingen en de corresponderende studiebewijzen bevatten).

Artikel 4: lijst specifieke toelatingsvoorwaarden op voor leerlingen van de nieuwe duale opleidingen, met uitzondering van die opleidingen die Se-n-Se zijn en waarvoor de van kracht zijnde regelgeving al diverse instapmogelijkheden voorziet. In elk geval zal gebeurlijke instap in het project, zonder vooropleiding maar via een klassenraadsbeslissing, altijd vereisen dat de leerling aan de voltijdse leerplicht heeft voldaan. Pro memorie: dit betekent dat de leerling ofwel de leeftijd van 15 jaar moeten hebben bereikt en de eerste graad secundair onderwijs hebben gevolgd, ofwel de leeftijd van 16 jaar moet hebben bereikt. Op die wijze wordt afgestemd op de arbeidswetgeving die tewerkstelling voor voltijds leerplichtigen in beginsel uitsluit.

Artikel 5: koppelt de nieuwe duale opleidingen aan de parameter "discipline" die binnen de regelgeving op de berekening van de lerarenomkadering in het voltijds gewoon secundair onderwijs wordt gehanteerd. Hierdoor stemt elke duale opleiding overeen met een bepaalde leerlingencoëfficiënt, uitgedrukt in uren-leraar, en kunnen de regelmatige leerlingen van duale opleidingen in voltijds secundaire scholen worden in aanmerking genomen bij de berekening van het pakket uren-leraar. In het deeltijds onderwijs is de indeling in disciplines niet in voege.

Artikel 6: zoals voor de eerste lichting secundaire scholen het geval is, wordt aan de nieuwe reeks secundaire scholen een incentive toegekend voor vrijwillige projectparticipatie. In tegenstelling echter tot die eerste groep scholen, die extra leraarsuren ontvangen, wordt thans voor een geldbedrag geopteerd. Dit moet een ruimere aanwending mogelijk maken, zowel voor werking (bv. verplaatsingskosten voor trajectbegeleiding in de ondernemingen) als voor omzetting naar personeelsmiddelen onder vorm van hetzij contractuele tewerkstelling, hetzij tijdelijke aanstelling waarbij het personeelslid onder de bepalingen valt van de rechtspositieregeling. Tegen de achtergrond van de beschikbare budgettaire middelen, is voor de grootte van het geldbedrag een marge voorzien, die bewegingsruimte laat als het contingent van 100 scholen niet volledig wordt uitgeput.

Artikel 7: heft de bepaling op in de vigerende regelgeving op de lerarenomkadering die stelt dat een school die minimumpakketten ontvangt, op eer schriftelijk moet verklaren geen leerlingen te weigeren in de betrokken structuuronderdelen. Zonder aan de strekking ervan te raken, wordt immers in het voorontwerp van onderwijsdecreet XXVII deze bepaling hernomen binnen het raam van het inschrijvingsrecht in de codex secundair onderwijs, meer bepaald onder formulering van een onmogelijkheid tot weigeren van inschrijving. Hierdoor vervalt de verklaring op eer, wat minder administratieve planlast voor scholen betekent.

Artikel 8: binnen de vigerende regelgeving op de organisatie van het schooljaar worden de toegelaten stageperiodes volledig gealigneerd op de federale arbeidswetgeving. Gezien secundair onderwijs leerplichtonderwijs is en zich derhalve richt naar een bepaalde doelgroep, blijft het maximum aantal les- en stage-uren op dag-, week- en jaarbasis wél onverkort van toepassing. Op die wijze houden flexibiliteit in stageorganisatie en aanvaardbare studiebelasting elkaar in evenwicht.

Artikel 9: het voorontwerp van onderwijsdecreet XXVII introduceert een termijn waarbinnen het overleg moet plaats vinden over de redelijkheid van aanpassingen met betrekking tot een leerling met een CLB-verslag die kiest voor het gewoon secundair onderwijs. Die termijn bedraagt maximum 60 kalenderdagen na de start van de effectieve lesbijwoning. Als het overleg resulteert in een gunstige beslissing, dan is de volgende stap een toelatingsklassenraadbeslissing. Aangezien de regelgeving op de organisatie van het secundair onderwijs momenteel een veel kortere periode vastlegt waarbinnen die klassenraad moet beslissen, wordt daar voor leerlingen met een verslag een afwijkende bepaling voor gecreëerd, nl. een termijn die gelijk is aan die van het bedoeld, voorafgaande overleg. Daardoor komt de chronologie a) overleg, en b) toelating, niet in het gedrang.

Artikel 10: legt voor het eerst voorwaarden vast voor overstap van opleidingsvorm 1, 2 of 3 naar opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs; op die wijze komt een einde aan een tot hiertoe bestaand hiaat. Conform artikel 115 van de codex secundair onderwijs is de Vlaamse Regering gemachtigd om de toelatingsvoorwaarden voor leerlingen te bepalen. Naar analogie met de wel bestaande regeling voor overstappen van de opleidingsvormen 1, 2 en 3 naar het voltijds gewoon secundair onderwijs, wordt voor de overstap naar opleidingsvorm 4 de beslissingsbevoegdheid bij de toelatingsklassenraad geplaatst. Dit is logisch omdat de toelatingsvoorwaarden gewoon en buitengewoon (opleidingsvorm 4) secundair onderwijs dezelfde zijn. Echter, voor overstappen binnen het buitengewoon secundair onderwijs is er geen overleg over

de redelijkheid van aanpassingen, wat betekent dat de termijn waarbinnen de klassenraad moet beslissen korter is dan in de situatie waar dat overleg (er is immers schoolverandering) aan de toelatingsklassenraad vooraf gaat en waarvoor de termijn op 60 kalenderdagen is bepaald (cf. zie hoger).

Artikel 11: het multidisciplinaire CLB-dossier verzamelt alle gekende gegevens over de leerling die op papier of op een andere informatiedrager geregistreerd zijn door CLB-medewerkers. Door dit artikel wordt toegevoegd dat het niet alleen om gegevens gaat die geregistreerd zijn door medewerkers van het CLB waar de school mee samenwerkt, maar ook door medewerkers van een ander centrum als de leerling ook onder begeleiding van dat andere centrum is. De samenwerking beperkt zich dus tot CLB's onderling.

Artikel 12: elke leerling heeft een multidisciplinair dossier. Dat dossier kan informatie bevatten dat voorkomt uit verschillende CLB's, bijvoorbeeld ten gevolge van schoolverandering. In de praktijk wordt er voor individuele leerlingenbegeleiding meer en meer centrum-overstijgend samengewerkt, bijvoorbeeld bij de opmaak van een gemotiveerd verslag of een aanvraagdocument tot niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. Die samenwerking in het kader van het multidisciplinaire dossier wordt nu reglementair verankerd. De samenwerking beperkt zich dus tot CLB's onderling.

Artikel 13: de CLB's zijn rechtstreeks gevat door het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp. Uit dit decreet vloeien heel wat bepalingen voort die ook door een CLB moeten worden toegepast in het kader van gegevensuitwisseling o.a. vanuit het multidisciplinaire dossier. Omwille van legistiek en transparantie wordt daarom expliciet in de betrokken CLB-regelgeving de link met het decreet integrale jeugdhulp gelegd.

Artikel 14 en 15: handhaven voor het schooljaar 2017-2018 de regeling en het bedrag van de subsidie onder vorm van aanvullende werkingsmiddelen die aan de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en aan Syntra Vlaanderen worden toegekend. Pro memorie: die middelen zijn voorbehouden voor activiteiten of producten die bijdragen tot optimalisering van de band tussen de component leren en de component werkplekleren.

Artikel 16: laat de mogelijkheid open om het subsidiebedrag per gepresteerd deelnemersuur (tot hiertoe: 4,5 euro) in een brugproject op te trekken als uit het voorgaande schooljaar blijkt dat de beschikbare Europese middelen de effectieve kost van het aantal ingerichte deelnemersuren overtreffen.

Artikel 17: voortrajecten (binnen het stelsel van leren en werken) die door bepaalde verenigingen tijdens het schooljaar 2016-2017 worden georganiseerd én door de overheid gesubsidieerd, blijven dat gedurende het schooljaar 2017-2018 omdat er zich op de betrokken markt geen nieuwe spelers aanbieden en er geen vragen naar bijsturing zijn.

Artikel 18 en 19: het tijdens het schooljaar 2016-2017 toegepaste subsidiëringsmechanisme voor voortrajecten (toegekend pakket deelnemersuren, verdeelsleutel en subsidiebedrag per deelnemersuur) wordt doorgetrokken naar het schooljaar 2017-2018 omdat er geen enkele noodzaak tot bijsturing is.

Artikel 20 t/m 24: wijzigen, gemotiveerd vanuit praktijkervaring, een aantal bepalingen inzake samenstelling en werking van de Vlaamse bemiddelingscommissie die fungeert bij onenigheid tussen ouders, school en CLB over het afleveren van het verslag dat vereist is voor toelating tot het buitengewoon secundair onderwijs.

Artikel 25: een beperkte aanpassing (nl. in een voetnoot) van de bijlage 1 bij het besluit van 8 juli 2016 op onder meer de overeenkomst van alternerende opleiding is nodig om in overeenstemming te zijn met artikel 9, tweede lid, van hetzelfde besluit.

Artikel 26 en 27: vermelden expliciet dat, voor het buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 1 en 2, ook leerlingenstages en sociaal maatschappelijke trainingen mogelijk zijn in groep onder voortdurende begeleiding van de leraar en dat de klassenraad hiervan de duur bepaalt. Daarnaast wordt verduidelijkt dat de reeds voorziene bepalingen over leerlingenstages of sociaal maatschappelijke trainingen in opleidingsvorm 1 en 2 louter gaan over individuele leerlingenstages of sociaal maatschappelijke trainingen.

Artikel 28 en 29: zijn de gebruikelijke slotbepalingen.

3. Budgettaire weerslag

De artikelen 6, 14, 15, 16, 18 en 19 hebben een budgettaire impact.

Voor artikel 6 (project duaal leren), 18 (voortrajecten) en 19 (voortrajecten) worden de vereiste middelen voorzien op het begrotingsartikel FC0-1FHE2AD-WT betreffende het thema onderwijs-arbeidsmarkt. Voor artikel 14 en 15 (aanvullende werkingsmiddelen) zijn de vereiste middelen voorzien op het begrotingsartikel FC0-1FDE2AE-WT werkingsbudgetten secundair onderwijs. De subsidiëring van brugprojecten (artikel 16) gebeurt met Europese middelen.

De Inspecteur van Financiën verleende een gunstig advies dd. 21 maart 2017.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd gegeven dd. 28 maart 2017.

4. Kwaliteit van de wetgeving

4.1. Taal- en wetgevingstechnisch advies

Met het taal- en wetgevingstechnisch advies nr. 2017/19 dd. 24 januari 2017 werd rekening gehouden.

4.2. RIA

De bevoegde dienst heeft gesteld dat geen RIA nodig is.

5. Weerslag op de lokale besturen

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

6. Weerslag op het personeel

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemene beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

7. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering beslist:

1° onder voorbehoud van goedkeuring van het decreet betreffende het onderwijs XXVII, haar principiële goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren en houdende diverse maatregelen betreffende secundair onderwijs, leertijd en leerlingenbegeleiding;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, te machtigen:

2.1. over het hoofdstuk 1 (uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren) van dit ontwerp van besluit een advies in winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en van de Raad van Bestuur van Syntra Vlaanderen;

2.2. de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken dit ontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het Sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten;

2.3. dit ontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs.

Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Onderwijs

Philippe MUYTERS
Vlaams minister van Werk,
Economie, Innovatie en Sport

Bijlagen:

1° het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren en houdende diverse maatregelen betreffende secundair onderwijs, leertijd en leerlingenbegeleiding;

2° het advies dd. 21 maart 2017 van de Inspectie van Financiën;

3° het akkoord dd. 28 maart 2017 van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting;

4° het verslag van het overleg dd. 2 februari 2017 met de afgevaardigden van de schoolbesturen;

5° het verslag van het overleg dd. 2 februari 2017 met de representatieve vakorganisaties;

6° overzicht van opleidingen die vanaf de start in het project zijn opgenomen;

7° overzicht van opleidingen die finaal niet in de projectuitbreiding zijn opgenomen met argumentatie.